

Κείμενα Οικονομικής & Διεθνοπολιτικής Ανάλυσης
κ-ΟιΔΑ

2018-10

**Το Κοινωνικό Κεφάλαιο των Κοινωνικών
Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων της Π.Ε.
Μαγνησίας**

Μαρία Ίτσιου και Πασχάλης Αρβανιτίδης
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Το Κοινωνικό Κεφάλαιο των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων της Π.Ε. Μαγνησίας

Μαρία Ίτσιου και Πασχάλης Αρβανιτίδης
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.)

Στην Ελλάδα, η Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία αναπτύχθηκε κυρίως μετά το 2000 και θεσμοθετήθηκε με το Ν.4019/2011, παρουσιάζοντας μία νέα μορφή κοινωνικών επιχειρήσεων, τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.). Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο αποτελεί ο Νόμος 4430/2016 σύμφωνα με τον οποίο η Κοιν.Σ.Επ. είναι αστικός συνεταιρισμός κοινωνικού σκοπού με περιορισμένη ευθύνη των μελών της και διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα.

Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους, οι Κοιν.Σ.Επ. διακρίνονται σε 3 κατηγορίες:

- **Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων (ΕΕΥΟ):** επιδιώκουν την ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες.
- **Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ειδικών Ομάδων (ΕΕΙΟ):** επιδιώκουν την ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού.
- **Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας (ΣΚΩ):** αναπτύσσουν δραστηριότητες «βιώσιμης ανάπτυξης» και παρέχουν «κοινωνικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος».

Το Κοινωνικό Κεφάλαιο των Επιχειρήσεων

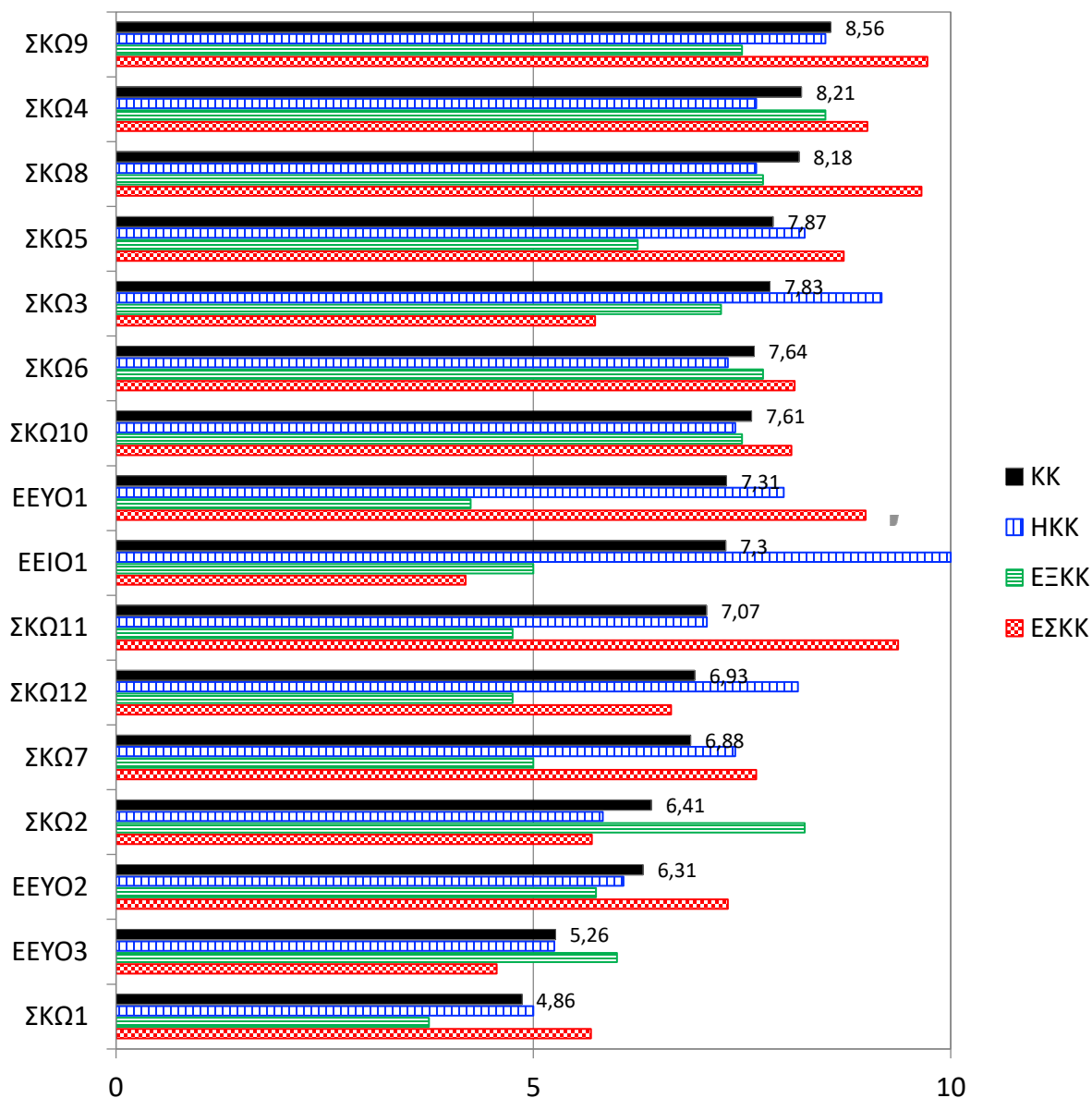
Το Κοινωνικό Κεφάλαιο αποτελεί μία ευρέως διαδεδομένη έννοια που αποτιμά την ποιότητα των κοινωνικών σχέσεων σε μια συλλογικότητα (όπως μια επιχείρηση, ένας οργανισμός, μια περιοχή, ακόμα και μια χώρα), εστιάζοντας σε χαρακτηριστικά όπως η διαπροσωπική εμπιστοσύνη, η αμοιβαιότητα, η συνεργασία, η ανταλλαγή πληροφοριών και η ύπαρξη κοινών αξιών, προτύπων και κανόνων συμπεριφοράς. Η διεθνής βιβλιογραφία έχει καταδείξει ότι το Κοινωνικό Κεφάλαιο επιδρά θετικά στην επίδοση των επιχειρήσεων και συμβάλει σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη μιας περιοχής (Baker 1990, Fukuyama 1995, Putnam 1993). Ειδικότερα ως προς το Κοινωνικό Κεφάλαιο των επιχειρήσεων, αυτό αποτελείται από 3 διαστάσεις:

1. **Εσωτερικό Κοινωνικό Κεφάλαιο:** οι σχέσεις που υφίστανται μεταξύ των μελών της επιχείρησης.
2. **Εξωτερικό Κοινωνικό Κεφάλαιο:** οι σχέσεις της επιχείρησης με εξωτερικά μέρη (πελάτες, προμηθευτές, συνεργάτες, κλπ).
3. **Κοινωνικό Κεφάλαιο Ηγεσίας:** οι προσωπικές σχέσεις του ηγέτη της επιχείρησης με άτομα εκτός της επιχείρησης.

Κοινωνικό Κεφάλαιο και Κοιν.Σ.Επ. Μαγνησίας

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις προκειμένου να λειτουργήσουν βασίζονται στα κοινωνικά δίκτυα, στην εμπιστοσύνη, στην αμοιβαιότητα και στην αλληλεγγύη, παράγοντες δηλαδή που αποτελούν συστατικά στοιχεία του Κοινωνικού Κεφαλαίου. Επομένως, θεωρείται πως οι Κοιν.Σ.Επ., ως κοινωνικές επιχειρήσεις, δημιουργούν και κατέχουν ισχυρό Κοινωνικό Κεφάλαιο.

Διάγραμμα 1: Κοινωνικό Κεφάλαιο Κοιν.Σ.Επ. Π.Ε. Μαγνησίας

Όνομασία Κοιν.Σ.Επ.: κωδικοποίηση βάσει της κατηγορίας που ανήκουν

Σε πρωτογενή έρευνα που πραγματοποιήθηκε το χρονικό διάστημα Αύγουστος – Νοέμβριος 2017, εκτιμήθηκε το Κοινωνικό Κεφάλαιο που κατέχουν οι Κοιν.Σ.Επ. της Π.Ε. Μαγνησίας (ποσοστό

συμμετοχής στην έρευνα: 60% του συνόλου των Κοιν.Σ.Επ. της περιοχής). Από τα ευρήματα της έρευνας προκύπτει πως η πλειονότητα των Κοιν.Σ.Επ. της υπό μελέτη περιοχής κατέχει σημαντική και μη αμελητέα ποσότητα συνολικού Κοινωνικού Κεφαλαίου - ΚΚ (μέσος όρος 7,14 σε κλίμακα μέτρησης από 0 ως 10 – βλέπε Διάγραμμα 1).

Συγκεκριμένα, για την πλειοψηφία των Κοιν.Σ.Επ. της Π.Ε. υφίσταται ισχυρό **Εσωτερικό Κοινωνικό Κεφάλαιο** (ΕΣΚΚ) με μέση τιμή 7,45/10. Επομένως, η δομή και το είδος των σχέσεων που υφίστανται εντός των Κοιν.Σ.Επ. χαρακτηρίζονται από εμπιστοσύνη μεταξύ των μελών, τα οποία μοιράζονται κοινό όραμα, χρησιμοποιούν κοινούς κώδικες επικοινωνίας και κοινή γλώσσα και, ανταλλάσσουν μεταξύ τους σημαντικές πληροφορίες που αφορούν τη λειτουργία της Κοιν.Σ.Επ. Επίσης, υπάρχει ικανοποιητική ποσότητα **Εξωτερικού Κοινωνικού Κεφαλαίου** (ΕΞΚΚ) με μέσο όρο στα 6,25/10, γεγονός που συνεπάγεται την ύπαρξη αμοιβαίων σχέσεων των Κοιν.Σ.Επ. με τα εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως συνεργάτες και προμηθευτές, και τη συμμετοχή τους σε κοινωνικά δίκτυα. Όσον αφορά στο **Κοινωνικό Κεφάλαιο Ηγεσίας** (ΗΚΚ), οι ηγέτες των Κοιν.Σ.Επ. της Π.Ε. Μαγνησίας κατέχουν σημαντική ποσότητα προσωπικού κοινωνικού κεφαλαίου (μέσος όρος 7,43/10) που συνεπάγεται την ύπαρξη ισχυρών σχέσεων εμπιστοσύνης και αμοιβαιότητας με πρόσωπα εκτός της επιχείρησης.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Baker, W. E. (1990) "Market networks and corporate behavior", *American Journal of Sociology*, 96(3), 589-625.
- Fukuyama, F. (1995) *Trust: The social virtues and the creation of prosperity*, Free Press, New York.
- Putnam, R. D. (1993) "The Prosperous Community: Social Capital and Public Life", *The American Prospect*, 13, 35-42.